روی موج کوتاه

عراقچی:
ارمنستان اطمینان داد از خاکش تهدیدی متوجه ایران نمی‌شود

وزیر امور خارجه کشورمان پس از نشست سران ایران و ارمنستان گفت: طرف ارمنی اطمینان داد اجازه نمی‌دهد از خاکش تهدیدی متوجه ایران شود. «سید عباس عراقچی» در گفت‌وگو با خبرنگار صدا و سیما با بیان این که «مذاکرات جدی بود و مباحث‌های بسیار جدی داشتیم» گفت: این مذاکرات هم در خصوص همکاری‌های دو کشور در حوزه‌های اقتصادی که خیلی گسترده است که بحث تجارت و سرمایه گذاری و اجرای پروژه‌های فنی و مهندسی است و هم همکاری‌های فرهنگی که به خاطر علقه‌های فرهنگی بین دو کشور خیلی گسترده است، بود. عراقچی تصریح کرد: توافق شد برای اینکه یک سند جامع همکاری راهبردی بین دو کشور به زودی نهایی شود.

نبویان:
قرآن پیشنهاد دهندگان تعلیق غنی‌سازی را آمریکایی و اسرائیلی می‌داند

یک نماینده مجلس، تفسیری از قرآن در مورد غنی‌سازی ارائه داد! محمود نبویان نماینده مجلس دوازدهم، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: آقای ظریف که ایران را در چاه ویل مکانیسم ماشه انداخته و حدود صد سکه هم جایزه گرفته، با برخی دیگر به دنبال اتمام هدف ناتمام اسرائیل و آمریکا در نابودی صنعت هسته‌ای با پیشنهاد تعلیق یعنی تعطیلی غنی‌سازی هستند. قرآن کریم این افراد را آمریکایی و اسرائیلی میداند اگرچه در ایران ساکنند.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام:
بیانیه جبهه اصلاحات عبور از خط قرمز نظام بود

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام نوشت: بیانیه ای که به اسم اصلاحات صادر شده عبور از عقلانیت و خط قرمز نظام، مخدوش کردن مصالح ملی و چراغ سبزی برای تیز شدن دندان طمع دشمنان این مرز و بوم است. به گزارش سایت دیده‌بان ایران، حسین مظفر در پاسخ به بیانیه صادره از سوی جبهه اصلاحات در یادداشتی نوشت: این ملت عزیز بارها ثابت کرده که در بزنگاه‌های تجلی عزت و غیرت با وجود همه مصائب و سختی‌هایی که به آنها وارد می‌شود همچنان راه نجات ملت و سرافرازی و آزادگی خویش را نه در تسلیم و سازش ذلت بار بلکه در ایستادگی و پایداری در برابر باج خواهی‌های قلدران بین المللی، پایبندی به آرمانهای امام، انقلاب، شهیدان و اطاعت از رهبری حکیم و فرزانه و نستوه و حفظ وحدت و انسجام ملی و امید به آینده‌ای درخشان می‌داند.

فلاحت پیشه:
کارشناسان مشکوک بر صداوسیما استیلا پیدا کردند

نماینده ادوار مجلس گفت: برخی از افراد در صداوسیما که ایران را شبیه به غزه می کنند کارشناسان مشکوکی بودند که به یک باره بر صداوسیما استیلا پیدا کردند. حشمت‌الله فلاحت پیشه افزود: معتقدم دولت و دبیر خانه علاوه بر کالبد شکافی مشکوک افراطیون، در دیپلماسی عمومی هم یک کار مشترک صورت دهند. در هیچ‌جای دنیا دیپلماسی عمومی کشور اینگونه در دست افراطیون نیست. به گفته وی، حتی زمانی که ایران پیش از جنگ در حال تنش‌زدایی بود، دیدیم که برخی در خاک عربستان به دنبال ایجاد تنش بودند؛ این در حالی بود که ایران در آن زمان نیازمند همراهی بیشتر کشورها برای انزوای اسرائیل بود.

عضو کمیسیون امنیت ملی:
اگر اسرائیل حمله کند، علیه او و متحدانش پاسخ می‌دهیم

نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی گفت: ترامپ در ابتدا گفت که می خواهد با ایران مذاکره کند، ولی در حین مذاکره بودیم که به رژیم اشغالگر قدس دستور داد که به ما حمله کند. این مساله نشان دهنده دروغگو بودن ترامپ است و این که او اصلا چارچوب قوانین بین‌المللی را رعایت نمی کند. اکنون هم حرف‌هایی زده و تهدیدهایی را مطرح کرده است که ارزشی ندارد. البته ما باید کار خودمان را بکنیم، یعنی باید آمادگی خودمان را ارتقا دهیم، توانمندی خودمان را بالا ببریم و وحدت خود را حفظ کنیم؛ یعنی در عین برقراری امنیت، نباید رفتاری کنیم که کسی خیال کند ملت ما وحدت و انسجام ندارد و بین ما انشقاق وجود دارد. اگر اسرائیل حمله کند، قوی‌تر و محکم‌تر علیه خودش و متحدانش اقدام می کنیم سردار اسماعیل کوثری در گفت‌وگو با دیده‌بان ایران، ادامه داد: درباره تهدید اخیر ترامپ درباره احتمال حمله مجدد به کشورمان، به دیده‌بان ایران گفت: ترامپ واقعا نشان داده که یک قمارباز است و از این حرافی‌ها زیاد انجام می‌دهد. تهدیدات اخیر او هم نوعی بلوف سیاسی است که همیشه در صحبت‌های خود درباره مسائل گوناگون از آن بهره می‌برد. البته ما باید کار خودمان را بکنیم، یعنی باید آمادگی خودمان را ارتقا دهیم، توانمندی خودمان را بالا ببریم و وحدت خود را حفظ کنیم.

سردار فدوی:
آمادگی سپاه نسبت به ۲ ماه پیش بیشتر شده است

جانشین فرمانده کل سپاه گفت: آمادگی ما نسبت به دو ماه پیش که جنگ شروع شد بسیار بیشتر شده است. به گزارش ایلنا، علی فدوی در سخنانی اظهار کرد: از زمان تشکیل سپاه بالا بردن استطاعت و قوه وجود داشته و هیچگاه تعطیل نشده است. به‌ویژه در شرایطی مثل جنگ ۱۲ روزه و جنگ ۸ ساله یا جنگ سوریه که این امر بروز پیدا می کند و مردم نیز متوجه آن می‌شوند اما همیشه مستمر ادامه داشته است. وی ادامه داد: این توفیق برای ما وجود دارد که توان و استطاعت خود را بالا ببریم و تجلی آن را مردم در عمل می‌بینند؛ مثل جنگ ۱۲ روزه که همه دنیا عزمشان را برای مقابله سخت با ایران جزم کرده بودند و امید پیروزی هم داشتند، اما خداوند شکست را برای‌شان رقم زد. البته علت این هم آن بود که مردم و سپاه وظایف و تکالیف خود را انجام دادند چراکه قاعده خداوند این است که اول ما کار کنیم و بعد خدا کمک کند. جانشین فرمانده کل سپاه تاکید کرد: مفتخریم بگوییم آمادگی ما نسبت به دو ماه پیش که جنگ شروع شده به خواست خداوند بسیار بیشتر شده است.

اروپا آماده فشار حداکثری است و تهران بر مواضع خود پای می‌فشارد؛

ماشه روی میز، دیپلماسی در حاشیه

کیا مقدم

در حالی که کمتر از سه هفته به پایان ضرب‌الاجل تروئیکای اروپایی (بریتانیا، فرانسه و آلمان) برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه (اسنپ‌بک) علیه ایران باقی مانده است، تنش‌ها بر سر برنامه هسته‌ای ایران به اوج خود رسیده است. این سه کشور اروپایی تهدید کرده‌اند که در صورت عدم تمایل ایران به دستیابی به راه‌حل دیپلماتیک یا تمدید فرصت، تا پایان ماه اوت ۲۰۲۵ (نهم شهریورماه) مکانیسم ماشه را فعال کرده و تحریم‌های بین‌المللی را به صورت خودکار بازمی‌گردانند. این اقدام قریب‌الوقوع، چالش حقوقی و سیاسی بزرگی را در سیاست خارجی ایران رقم زده است. سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه، در واکنش به این تهدید، تاکید کرده است که کشورهای اروپایی صلاحیت به‌کارگیری اسنپ‌بک را ندارند. به گفته وی، یک چالش حقوقی جدی میان ایران و اروپا در شورای امنیت در حال شکل‌گیری است، چراکه تهران معتقد است تروئیکای اروپا به دلیل عدم پایبندی به تعهدات خود در برجام، حق استفاده از این مکانیسم را از دست داده است.

اروپا به دنبال توازن یا تبعیت از واشنگتن

روابط ایران و اروپا در سال‌های اخیر به شدت تحت تأثیر تحولات برجام و سیاست‌های خارجی آمریکا قرار گرفته است؛ اتحادیه اروپا گرچه تلاش کرده بین تعهد به توافق هسته‌ای و حفظ روابط با واشنگتن توازن برقرار کند، اما در عمل، تحرکاتش بدون اجازه آمریکا محدود شده و این دوگانگی به تأخیر در تصمیم‌گیری‌ها و سوق یافتن شرایط به سمت فعال‌سازی مکانیزم ماشه منجر شده است. تحلیلگران معتقدند رویکرد کنونی اروپا، به‌ویژه پس از جنگ ۱۲ روزه ایران و اسرائیل و تغییر موضع آن از حفظ برجام به سمت تشدید فشارها، در چارچوب هماهنگی با سیاست‌های آمریکا و فشارهای لابی‌های ضدایرانی قابل تحلیل است که اروپا را به سمت استفاده از مکانیسم ماشه به عنوان اهرمی برای کسب امتیازات فراتر از موضوع هسته‌ای، از جمله برنامه موشکی یا نفوذ منطقه‌ای ایران، سوق داده است.

رضا نصری، استاد حقوق بین‌الملل، با اشاره به تکرار ادبیات ترامپ مبنی بر «توافق بد» توسط گروه E۳، این موضع را نشان‌دهنده سوءنیت آن‌ها از همان ابتدا دانسته و تاکید می‌کند که آن‌ها از سال ۲۰۱۷ خواستار تغییراتی خارج از چارچوب قطعنامه‌ی ۲۲۳۱ بودند؛ نصری همچنین انتظار گروه E۳ برای پایبندی یک‌جانبه‌ی ایران را در حالی که تحریم‌های غیرقانونی بار مالی ۱ تریلیون دلاری بر دوش ایران تحمیل کرده و حملات خارجی نیز شرایط را دگرگون ساخته، بی‌اعتبار می‌داند و معتقد است اروپا در پی آن است که با بهره‌گیری از ضعف‌های احتمالی ایران و با حمایت آمریکا و اسرائیل، امتیازاتی فراتر از برجام از تهران طلب کند و به نوعی، مدل اروپایی «مرگ از درون» را در برابر ایران به اجرا بگذارد.

اروپا فاقد صلاحیت فعال‌سازی ماشه

در واکنش به تهدید فعال‌سازی مکانیسم ماشه، دولت پزشکیان تمام تلاش خود را به کار گرفته تا از این اتفاق جلوگیری کند؛ از یک سو، وزیر امور خارجه با ارسال نامه‌ای به سازمان ملل و رئیس شورای امنیت، از منظر حقوق بین‌الملل به دنبال تأثیرگذاری است و از سوی دیگر، ایران حتی پس از خروج آمریکا از برجام، به همکاری خود با آژانس ادامه داده است. ایران با اتخاذ ترکیبی از مواضع قاطع و دیپلماسی محتاطانه، از جمله تأکید عراقچی، بر پایان نقش اروپا در پرونده هسته‌ای در صورت فعال‌سازی ماشه و عدم عقب‌نشینی از حق غنی‌سازی، به دنبال حفظ ابهام هسته‌ای است که پس از حملات اخیر به تأسیساتش تقویت شده است؛ همچنین، روشن شدن ابهامات و تعلیق محدود فعالیت‌های هسته‌ای می‌تواند به عنوان امتیازی برای نشان دادن حسننیت در مذاکرات با آمریکا و اروپا مورد استفاده قرار گیرد.

از منظر حقوقی، ایران اروپا را به دلیل نقض تعهدات برجام فاقد صلاحیت برای فعال‌سازی ماشه می‌داند، چراکه اقدامات تدریجی ایران پاسخی قانونی به عدم پایبندی طرف مقابل بر اساس بند ۳۶ برجام بوده و کشورهای اروپایی نیز با عدم عادی‌سازی روابط تجاری، اعمال تحریم‌های جدید و حفظ مکانیسم‌های بی‌اثر مانند اینستکس، خود مرتکب نقض آشکار توافق شده‌اند؛ لذا، استناد کنونی آن‌ها به مکانیسم بازگشت سریع تحریم‌ها از نظر حقوقی بی‌اساس است.

اروپا در پی آن است که با بهره‌گیری از ضعف‌های احتمالی ایران و با حمایت آمریکا و اسرائیل، امتیازاتی فراتر از برجام طلب کند و به نوعی، مدل اروپایی «مرگ از درون» را در برابر ایران به اجرا بگذارد

تهدید یا بزرگنمایی؟

فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌تواند تبعات گسترده‌ای برای ایران، منطقه و حتی اروپا به دنبال داشته باشد. بازگشت تحریم‌های شورای امنیت، به‌ویژه قطعنامه ۱۹۲۹، نه‌تنها محدودیت‌های هسته‌ای، بلکه تحریم‌های اقتصادی، تسلیحاتی و موشکی را نیز احیا خواهد کرد. عباس گلرو، عضو کمیسیون امنیت ملی، اشاره کرد که مذاکرات برجام و قطعنامه ۲۲۳۱، شش قطعنامه تحریمی علیه ایران را ملغی کرده است و در صورت فعال شدن مکانیسم ماشه، این قطعنامه‌ها دوباره به حالت اجرایی درمی‌آیند. این امر می‌تواند به چالش‌های سیاسی و اقتصادی برای ایران منجر شود، به ویژه در حوزه فروش نفت و تسلیحات.

با این حال، برخی تحلیلگران معتقدند که تأثیر این تحریم‌ها بیشتر روانی است تا فلج‌کننده، زیرا ایران باشدیدترین تحریم‌های ثانویه آمریکا مواجه بوده و اقتصادش تا حدی سازگاری یافته است. عراقچی نیز با بیان اینکه درباره این مکانیسم بزرگنمایی شده است، گفت: «اسنپ‌بک اگر اتفاق بیفتد، چیز بدی است و خیلی بزرگ‌تر از آنچه بد است، به جامعه معرفی کرده‌اند و جامعه بی‌دلیل نسبت به آن نگران است. تحریم‌های یکجانبه آمریکا از تحریم‌های شورای امنیت بزرگ‌تر است و چیزی به تحریم‌های فعلی اضافه نمی‌شود.» او تنها خسران جدی را بازگشت به فصل هفتم منشور سازمان ملل و تحریم تسلیحاتی دانسته که تبعات سیاسی و حقوقی برای ایران خواهد داشت. به گفته عراقچی، تحریم بانکی و نفتی در تحریم‌های شورای امنیت وجود ندارد، اما اجرای تحریم‌های موجود ممکن است کمی سخت‌تر شود.

گزینه‌های ایران

سیدجلال ساداتیان، دیپلمات پیشین ایران در انگلستان، با اشاره به حاکمیت «قانون جنگل» بر جهان، فعال‌سازی مکانیسم ماشه را تابعی از این شرایط دانسته است؛ با این حال، ایران برای جلوگیری از این اتفاق، از مسیرهای دیپلماتیک و راهکارهای گوناگون استفاده کرده، هرچند عدم پاسخ دقیق به پیشنهاد تمدید مهلت مکانیسم ماشه، پرسش‌هایی را درباره استراتژی بلندمدت تهران ایجاد کرده است. تهران با تأکید بر همکاری موردی با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و حفظ دیپلماسی با متحدان خود مانند روسیه و چین، تلاش می‌کند تا زمان را به نفع خود مدیریت کند. در این میان، یکی از گزینه‌های مهم مطرح‌شده از سوی مقامات و نمایندگان مجلس، خروج از معاهده ان پی تی (NPT) است؛ بهنام سعیدی، دبیر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، تأکید کرده که در صورت بدعهدی غرب، مجلس، دولت و کل نظام گزینه‌های متعددی را بررسی می‌کنند و پاسخ ایران قاطع، شدید و بازدارنده خواهد بود که یکی از مهم‌ترین آن‌ها خروج از NPT است، چرا که در صورت فعال شدن مکانیسم ماشه، ادامه حضور ایران در این معاهده عملاً معنایی نخواهد داشت و مجلس به‌طور جدی پیگیر خروج از آن خواهد بود؛ مالک شریعتی، نماینده مجلس، نیز این موضع را تأیید کرده است.

فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌تواند تبعات گسترده‌ای از جمله بازگشت تحریم‌های شورای امنیت و تشدید تنش‌های منطقه‌ای به دنبال داشته باشد. این چالش بیش از آنکه حقوقی باشد، ابعاد سیاسی گسترده‌ای یافته و علاوه بر مخالفت صریح چین و روسیه، ایران نیز گزینه‌هایی چون دیپلماسی فعال و حتی خروج از NPT را در نظر دارد که می‌تواند به تشدید رویارویی‌ها منجر شود

از منظر منطقه‌ای، فعال‌سازی ماشه می‌تواند تنش‌ها را به سطح خطرناکی افزایش دهد، به‌ویژه با توجه به ادعاهای اسرائیل درباره تضعیف دفاع هوایی ایران و تمایل این رژیم به بهره‌برداری از شرایط کنونی. در مقابل، ایران با تهدید به خروج از معاهده NPT یا افزایش غنی‌سازی به ۹۰ درصد، سیگنال‌هایی از آمادگی برای پاسخ‌های قاطع ارسال کرده است. این سناریو می‌تواند به تشدید رویارویی‌های غیرقابل کنترل منجر شود که نه‌تنها برای ایران، بلکه برای اروپا و کشورهای منطقه نیز هزینه‌بر خواهد بود. از سوی دیگر به نظر می‌رسد تغییر و تحولات در سیاست‌های کلان کشور به سمتی رفته است که سرلشکر رحیم صفوی، مشاور عالی رهبر انقلاب می‌گوید: «باید استراتژی هجوم اتخاذ کنیم، بهترین پدافند حمله است.» با توجه به این نوع نگاه فعال شدن مکانیسم ماشه هم مزید بر علت خواهد شد برای جنگی که نتیجه آن در هاله‌ای از ابهام باقی مانده است. البته محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهور موضعی معتدل‌تر اتخاذ کرده است و بیان می‌کند که ما اهل جنگ نیستیم، ولی راهبردمان این است که اگر جنگ را شروع کردند، پایانش با ما خواهد بود.

اتحاد تهران، پکن و مسکو

در این میان، چین و روسیه نیز صریحا مخالفت خود را با فعال‌سازی مکانیسم ماشه اعلام کرده‌اند. سخنگوی وزارت خارجه چین تاکید کرده که پکن مخالف استفاده از این مکانیسم است، زیرا به اعتمادسازی و کاهش اختلافات کمک نمی‌کند و به تلاش‌های دیپلماتیک آسیب می‌رساند. روسیه نیز با ارسال یادداشتی توضیحی به شورای امنیت، به‌طور رسمی با برنامه آلمان، فرانسه و بریتانیا مخالفت کرده است. مسکو استدلال می‌کند که سه کشور اروپایی نه‌تنها مراحل حل‌وفصل اختلافات مندرج در برجام را طی نکرده‌اند، بلکه خود نیز با عدم اجرای تعهدات برجامی، به‌ویژه پس از خروج آمریکا از توافق در سال ۲۰۱۸، در «نقض اساسی» برجام شریک بوده‌اند. به نظر می‌رسد روسیه، چین، کشورهای گروه بریکس و سازمان همکاری اسلامی می‌توانند برای مقابله با این اقدام E۳ اقدامی مشترک داشته باشند.

تعادل یا تشدید؟

در مجموع، آینده برجام و برنامه هسته‌ای ایران نامشخص است. با توجه به مواضع متضاد طرفین و حمایت چین و روسیه از ایران، این چالش بیش از آنکه حقوقی باشد، ابعاد سیاسی گسترده‌ای یافته است. برای جلوگیری از سناریوی تشدید تنش‌ها، ایران می‌تواند از دیپلماسی فعال با اعضای غیردائم شورای امنیت و تقویت ائتلاف با روسیه و چین استفاده کند تا مانع از اجماع لازم برای بازگشت تحریم‌ها شود. همچنین، پیشنهاد یک توافق موقت با امتیازات محدود و قابل برگشت، مشابه تعلیق داوطلبانه غنی‌سازی در سال ۱۳۸۲، می‌تواند راهی برای خرید زمان و حفظ دیپلماسی باشد.

با این حال، موفقیت این راهبرد به توانایی ایران در مدیریت تعادل بین حفظ مواضع اصولی و انعطاف دیپلماتیک بستگی دارد. در غیر این صورت، فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌تواند به پایان نقش اروپا در پرونده هسته‌ای ایران و تشدید بحران منطقه‌ای منجر شود. جامعه جهانی در انتظار تحولات روزهای آتی و سرنوشت این رویارویی دیپلماتیک است که می‌تواند مسیر آینده منطقه و روابط بین‌الملل را دگرگون سازد.

یادداشت

ولی نصر، مشاور سابق اوباما در فارن افرز:

بعید است ایران تن به تغییر در استراتژی هسته‌ای و منطقه‌ای خود دهد

برجام گام بزرگی در اعتمادسازی بود. اگر پابرجا می‌ماند، می‌توانست مبنای توافق‌های بعدی در زمینه برنامه‌های هسته‌ای و موشکی ایران و همچنین سیاست‌های منطقه‌ای این کشور قرار گیرد. کاهش تحریم‌های اقتصادی می‌توانست دینامیک‌های سیاسی در تهران را تغییر دهد: دست جناح‌های میانه‌رو را که به آرای طبقه متوسط متکی بودند، تقویت و نفوذ محافظه‌کاران و تندروها را در تصمیم‌گیری‌های سیاست خارجی تضعیف کند.

ولی نصر مشاور سابق اوباما در یادداشتی در فارن افرز نوشت: برجام گام بزرگی در اعتمادسازی بود. اگر پابرجا می‌ماند، می‌توانست مبنای توافق‌های بعدی در زمینه برنامه‌های هسته‌ای و موشکی ایران و همچنین سیاست‌های منطقه‌ای این کشور قرار گیرد. کاهش تحریم‌های اقتصادی می‌توانست دینامیک‌های سیاسی در تهران را تغییر دهد: دست جناح‌های میانه‌رو را که به آرای طبقه متوسط متکی بودند، تقویت و نفوذ محافظه‌کاران و تندروها را در تصمیم‌گیری‌های سیاست خارجی تضعیف کند. در گذر زمان، روابط ایران و ایالات متحده می‌توانست به سوی عادی‌سازی بیشتر حرکت کند.

به گزارش سرویس بین‌الملل «انتخاب»، در ادامه این مطلب آمده: با این حال، برجام آن گشایش گسترده‌ای را که برخی حامیانش انتظار داشتند، به همراه نیاورد. پذیرش برجام بلافاصله راهبرد کلی ایران را تغییر نداد. سپاه پاسداران و متحدان سیاسی‌اش در مجلس و نهادهای قدرتمند شبه‌دولتی بر این باور بودند که علی‌رغم دستاورد دیپلماتیک، هیچ نشانه‌ای از تغییر بنیادین در روابط ایران و آمریکا دیده نمی‌شود. ایالات متحده همچنان تهدیدی فوری محسوب می‌شد و هیچ تلاشی برای تغییر این برداشت نکرد. تندروهای تهران به مخالفت شدید داخلی در آمریکا با برجام اشاره کرده و آن را دلیلی بر تداوم سیاست‌های خصمانه ایالات متحده دانستند. در ماه‌های پس از امضای توافق، واشنگتن در رفع تحریم‌ها تعلل ورزید و این موضوع فضای سیاسی ایران را به‌تدریج تلخ‌تر کرد. تندروها استدلال می‌کردند که کل ماجرا حیله‌ای بوده تا ایران را از دارایی‌های هسته‌ای‌اش محروم کرده و در برابر تغییر رژیم تحت حمایت آمریکا آسیب‌پذیر سازد. بنابراین ایران باید به سیاست‌های منطقه‌ای خود — از حمایت از رژیم بشار اسد در سوریه و شورش حوثی‌ها در یمن گرفته تا پشتیبانی از حزب‌الله لبنان و شبه‌نظامیان عراق — ادامه دهد، چرا که از سال ۲۰۰۳ به بعد این سیاست‌ها برای بازدارندگی در برابر تجاوزات آمریکا حیاتی بودند.

خیزش‌های موسوم به بهار عربی نیز محاسبات ایران را پیچیده‌تر کرد. تهران اعتراضات مردمی در جهان عرب را فرصتی تازه برای گسترش نفوذ منطقه‌ای خود دید. اما این فرصت با خطرات جدید همراه بود. سقوط اسد در سوریه، متحد ایران، می‌توانست زیانی راهبردی باشد، زیرا حزب‌الله لبنان را تضعیف و منزوی می‌کرد. برپایی دوباره یک دولت سنی در سوریه با حمایت غرب و اعراب نیز می‌توانست دستاوردهای ایران در عراق را از بین ببرد. رهبران ایران بر این باور شدند که آمریکا درصدد است شاخه‌های اختاپوس را یکی یکی قطع کند تا سرانجام سر آن را در تهران از تن جدا سازد. سپاه پاسداران چنین نتیجه گرفت که هدف واقعی تلاش‌های آمریکا برای براندازی اسد، نابودی جمهوری اسلامی است، و مقاومت در برابر آن به هر قیمت ضروری است. همان‌گونه که فرمانده مسئول در سوریه گفت: «آنچه در سوریه از دست می‌دهیم بیش از مجموع منافع ما در عراق، لبنان و یمن است.» ایران از سال ۲۰۱۱ به‌طور جدی برای حفظ اسد مداخله کرد و در همان سال حمایت کامل خود را از نیروهای حوثی در یمن که دست بالا را در جنگ داخلی به دست آورده بودند، آغاز نمود.

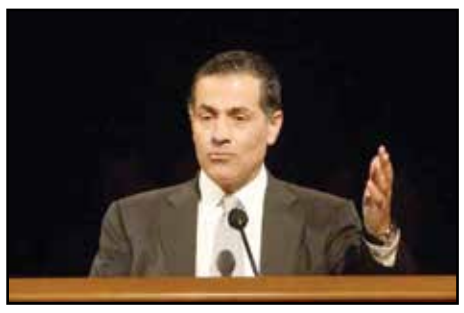

ایران موجب فروپاشی برجام نشد. ایالات متحده چنین کرد

تهران در عمل راهی پرخطر برگزید: برنامه هسته‌ای خود را محدود کرد اما در پای منطقه‌ای‌اش را در تقابل با آمریکا و متحدان عرب آن — به‌ویژه عربستان سعودی و امارات متحده عربی — حفظ و حتی گسترش داد. آن متحدان مزیت چندانی در توافق هسته‌ای نمی‌دیدند اما از بازی قدرت منطقه‌ای ایران بسیار بیمناک بودند. آنان می‌خواستند آمریکا بیش از تمرکز بر برنامه هسته‌ای ایران، مهار نفوذ منطقه‌ای تهران را در اولویت بگذارد. این کشورها دست در دست اسرائیل، که مخالف دیپلماسی واشنگتن با ایران بود، تقریباً بلافاصله پس از امضای برجام در سال ۲۰۱۵ در آمریکا لابی کردند. این تلاش‌ها سرانجام در سال ۲۰۱۸ نتیجه داد و ترامپ به‌طور رسمی ایالات متحده را از برجام خارج کرد.

سیاست خارجی ایران میان سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ دچار آشفتگی عمیق بود. به گفته محمدجواد ظریف، وزیر خارجه وقت، ایران فلج شده بود بین دیپلماسی و میدان جنگ — اصطلاحی که او برای اشاره به سپاه و راهبرد منطقه‌ای‌اش به کار می‌برد — و در نهایت از «ترجیح میدان جنگ بر دیپلماسی» آسیب دید. در سوی مقابل، سیاست آمریکا بیش از دستاوردهای دیپلماسی هسته‌ای، بر اقدامات سپاه متمرکز شد. واشنگتن آن زمان در نظر نگرفت که شاید می‌توان از موفقیت مذاکرات به‌عنوان اهرمی برای تأثیرگذاری بر رفتار منطقه‌ای ایران بهره برد. برعکس، این تصور غالب شد که برجام ناکافی است، چون شامل سیاست‌های منطقه‌ای ایران نمی‌شود. اما به جای ترک دیپلماسی برای تنبیه ایران، ایالات متحده می‌توانست بر دستاوردهایش در برجام پای بفشارد و همان را مبنای توافقی گسترده‌تر برای محدود کردن رفتارهای تهاجمی ایران قرار دهد.

اگر ایالات متحده این مسیر را در پیش می‌گرفت، برنامه هسته‌ای ایران همچنان تحت محدودیت‌های برجام باقی می‌ماند؛ حتی امروز، با وجود بمباران‌های اسرائیل و آمریکا، برنامه هسته‌ای ایران احتمالاً به نقطه گریز بسیار نزدیک‌تر از دهه گذشته رسیده است، دست‌کم از نظر دانش فنی و توانایی بازسازی یک برنامه پیشرفته. هرچه برجام بیشتر ادامه می‌یافت، اعتماد میان ایران و آمریکا بیشتر می‌شد و واشنگتن می‌توانست از آن اعتماد برای اثرگذاری بر رفتار منطقه‌ای تهران بهره ببرد.

گزارش

اظهارات علیه پزشکیان، پای غضنفری را به هیأت نظارت کشاند

عضو هیات رئیسه نظارت بر رفتار نمایندگان با اشاره به اظهارات جنجالی کامران غضنفری علیه رئیس جمهور، تأکید کرد: ین موضوع به صورت دقیق در هیات بررسی و در صورت لزوم، اقدامات قانونی مطابق آیین‌نامه انجام می‌گیرد.

به گزارش تابناک، محمد بیات، عضو هیئت رئیسه نظارت بر رفتار نمایندگان، در ارتباط با ادعاهای جنجالی کامران غضنفری نماینده تهران در مجلس، علیه رئیس جمهور، اظهار داشت: ایشان (غضنفری) ۲،۳ مورد پرونده در موضوعات دیگر هم دارند و چند پرونده او نیز مختومه شده است.

وی افزود: درباره اظهارات اخیر او نسبت به رئیس جمهور، باید ایشان را به هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان، دعوت کنیم و نظراتش را بشنویم؛ البته ضروری است کلیپ مورد نظر به صورت کامل و بدون تقطیع بررسی شود. این موضوع را حتما پیگیری خواهیم کرد.

حد و مرز نقد مشخص است؛ بدون سند نباید سخن گفت

بیات با تاکید بر اینکه مجلس هدفی جز کمک به دولت و نظام ندارد، افزود: اگر کسی خطوط قرمز را رعایت نکند، در هر جایگاهی هم که باشد، با او برخورد خواهیم کرد. قانونگذار حدود نظارت و اجرا مشخص کرده است. هیچ کس نباید بدون سند و مدرک درباره اشخاص یا موضوعات اظهار نظر کند.

هم مطالبه‌گر مردم هستیم، هم یار رسان دولت

وی در ادامه با اشاره به تاکیدات مقام معظم رهبری درباره لزوم حمایت از دولت گفت: این حمایت به معنای نادیده گرفتن مطالبات مردم نیست. ما هم پیگیر خواسته‌های مردم از دستگاه‌های اجرایی هستیم و هم باید محدودیت‌های دولت را بشناسیم و کمک کننده باشیم.

با هر گونه اظهارنظر بی‌اساس برخورد می‌شود

عضو هیئت رئیسه نظارت بر رفتار نمایندگان، تصریح کرد: هر کسی که اظهاراتش پایه و اساس نداشته باشد، با او برخورد خواهد شد. نباید با سخنان بی‌پایه و اساس، همه را متهم کرد. هر دولتی تلاش می‌کند خدمات خوبی به مردم ارائه دهد؛ پس وظیفه ما این است که بسترهای قانونی را برای آن فراهم کنیم. در واقع اگر نوش نیستیم نیش هم نباشیم!

حفظ انسجام ملی؛ خط قرمز نظام

این نماینده مجلس با تاکید بر لزوم تقویت همدلی میان ارکان کشور، اظهار داشت: هرچه انسجام میان ملت، دولت و مجلس بیشتر باشد، دست دشمنان برای بهره‌برداری بسته‌تر خواهد شد. نباید با رفتار و گفتار خود به تفرقه‌افکنی دامن بزنیم. آتش‌بیار معرکه نباشیم.

نقد جایگاه دارد، اما تخریب نه

بیات افزود: نقد، باید در چارچوب خود و با احترام مطرح شود. اگر کسی به رئیس جمهور نقد دارد، می‌تواند او را دعوت کرده و نظراتش را بشنود. گیوتین برداشتن و گردن زدن هیچ نتیجه‌ای ندارد. دشمنان نظام، مانند اسرائیل و آمریکا، دقیقاً از همین اختلافات بهره می‌برند.»

او در ادامه گفت: توانایی افراد متفاوت است؛ ممکن است یک نفر کار آمدی بالایی داشته باشد و دیگری کمتر. این تفاوت به معنای خیانت یا تضعیف نظام نیست. اما اگر فردی آگاهانه در مسیر تضعیف نظام حرکت کند، باید با او برخورد شود. خط قرمز ما دفاع از نظام، انقلاب و شهداست.

هیئت نظارت با کسی تعارف ندارد

بیات درباره اظهارات غضنفری تأکید کرد: ما حتما از ایشان توضیح می‌خواهیم. در صورت لزوم، بر اساس آیین‌نامه داخلی مجلس، اقدام قانونی انجام می‌دهیم. در این هیئت، نه ملاحظه سیاسی داریم و نه تعارف شخصی.

نقش مجلس؛ حمایت از دولت است

وی در پایان گفت: نگاه ما باید معطوف به پیشبرد اهداف عالیه نظام باشد، نه ایجاد مانع. هدف ما کمک به دولت است، نه مچ‌گیری. حتی اگر نقاط ضعفی وجود داشته باشد، باید با تذکر محترمانه و مؤثر، به دولت کمک کنیم. رفتارهایی مانند دوقطبی‌سازی و کشمکش، تنها خوراک رسانه‌های معاند را فراهم می‌کند.